

*Наказом МОН від 10.09.2024 № 1277 викладено в **новій редакції** Положення про атестацію педагогічних працівників, затверджене наказом МОН від 09.09.2022 № 805.*

Положення про атестацію педагогічних працівників, викладене в новій редакції, діє з 05.11.2024

Кваліфікаційні категорії

За результатами атестації педагогічного працівника, незалежно від обсягу його педагогічного навантаження, атестаційна комісія приймає рішення:

- встановити відповідність педагогічного працівника займаній посаді;
- присвоїти чи підтвердити кваліфікаційну категорію;
- присвоїти педагогічне звання.

Вчителі, які працюють у школах та мають вищу освіту за спеціальностями, що не відповідають навчальним предметам (інтегрованим курсам, дисциплінам), які вони викладають, то вони мають атестуватись на відповідність займаній посаді з присвоєнням кваліфікаційної категорії та педагогічних звань як такі, що мають відповідну освіту.

Педагогічним працівникам, посади яких відповідно до законодавства не передбачають присвоєння кваліфікаційних категорій, за результатами атестації встановлюється відповідність займаній посаді та, в порядку визначеному законодавством, за рекомендацією атестаційної комісії устанавлюється (підтверджується) тарифний розряд, а також може бути присвоєно педагогічне звання.

Педагогічному працівнику, який має освітньо-науковий / освітньо-творчий, ступінь вищої освіти, науковий ступінь або вчене звання, за його заявою рішенням атестаційної комісії кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії» присвоюється, зазвичай, без дотримання послідовності.

Вимоги до освіти та стажу для присвоєння кваліфікаційних категорій

Кваліфікаційна категорія	Мінімальний стаж педагогічної роботи	Допустимий освітній рівень
спеціаліст	при прийнятті на роботу на посаду педагогічного працівника	фаховий молодший бакалавр молодший бакалавр бакалавр магістр (спеціаліст)
спеціаліст другої категорії	3 роки	фаховий молодший бакалавр молодший бакалавр бакалавр магістр (спеціаліст)
спеціаліст першої категорії	5 років	фаховий молодший бакалавр молодший бакалавр магістр (спеціаліст)
спеціаліст вищої категорії	7 років	магістр (спеціаліст)

Особи **без педагогічної освіти**, але зі стажем роботи в одній із галузей економіки, та які працюють на посадах педагогічних працівників закладів освіти, можуть атестуватися **без дотримання послідовності на присвоєння кваліфікаційної категорії за наявності відповідного стажу роботи:**

- «спеціаліст другої категорії» – не менше 2 років;
- «спеціаліст першої категорії» – не менше 5 років;
- «спеціаліст вищої категорії» – не менше 7 років.

Атестація таких осіб, які призначені на посади педагогічних працівників у заклади загальної середньої освіти, проводиться **не раніше ніж через рік після призначення.**

При прийнятті на роботу педагогічним працівникам (особам, призначеним на посади педагогічних працівників) атестаційною комісією **присвоюється кваліфікаційна категорія «спеціаліст»** без проведення будь-яких заходів, пов'язаних із вивченням й оцінюванням його діяльності й професійних компетентностей.

За педагогами, **які переходять на роботу в інші заклади освіти на ті ж посади** або переривають свою роботу, зберігаються педагогічні звання і кваліфікаційні категорії до наступної атестації. Атестація у цьому випадку здійснюється не пізніше ніж через 2 роки після прийняття їх на роботу.

Якщо в міжатестаційний період педагогічного працівника **довантажено годинами з інших предметів, то присвоєна категорія має поширюватись на все педагогічне навантаження до чергової атестації.**

Педагогічні звання

За результатами атестації відповідно до рішення атестаційної комісії присвоюються педагогічні звання педагогічним працівникам із високим професійним рівнем, які, зокрема:

- упроваджують і поширюють методики компетентнісного навчання та нові освітні технології, надають професійну підтримку та допомогу педагогічним працівникам (здійснюють наставництво, супервізію);
- беруть участь у процедурах і заходах, пов'язаних із забезпеченням якості освіти та впровадженню інновацій, педагогічних новацій і технологій у системі освіти;
- були визнані переможцями, лауреатами регіональних, всеукраїнських, міжнародних фахових конкурсів, змагань тощо;
- підготували переможців регіональних, всеукраїнських, міжнародних олімпіад, конкурсів, змагань тощо.

Педагогічним працівникам, яким до набрання чинності цим наказом за результатами попередньої атестації було присвоєно педагогічне звання та які мають відповідний освітньо-професійний ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень), при проведенні чергової атестації встановлюється відповідність (невідповідність) займаній посаді та підтверджується (не підтверджується) педагогічне звання. У разі підтвердження педагогічного звання педагогічному працівникові присвоюється кваліфікаційна категорія, яка дає право на присвоєння (підтвердження) такого педагогічного звання.

Педагогічні звання «старший учитель» і «старший вихователь» присвоюють педагогам, яким за результатами **попередньої атестації** присвоєно (підтверджено) кваліфікаційну категорію не нижче ніж «спеціаліст другої категорії» (або встановлений відповідний тарифний розряд) та стаж роботи яких **понад 3 роки**.

Педагогічні звання «учитель-методист», «вихователь-методист», «педагог-організатор-методист», «практичний психолог — методист», «керівник гуртка-методист», присвоюють педагогам, які працюють на відповідних посадах та які за результатами **попередньої атестації** мають кваліфікаційну категорію не нижче ніж «спеціаліст вищої категорії» (або встановлено відповідний тарифний розряд), вищу освіту та стаж роботи **понад 5 років**.

Зарахування сертифікації як атестації

Атестаційна комісія присвоює чи підтверджує кваліфікаційну категорію, присвоює педагогічне звання без проведення будь-яких заходів, пов'язаних із вивченням і оцінюванням діяльності та професійних компетентностей педагога, без урахування тривалості міжатестаційного періоду, вимог до стажу роботи для присвоєння відповідної кваліфікаційної категорії та умов підвищення кваліфікації **з дня подачі до атестаційної комісії сертифіката**. Сертифікацію зараховують один раз протягом строку дії сертифіката.

Підвищення кваліфікації

Загальний обсяг підвищення кваліфікації визначається сумарно за останні 5 років перед атестацією та незалежно від суб'єкта підвищення кваліфікації, виду, форми чи напрямку, за якими педагогічний працівник пройшов підвищення кваліфікації.

Здобуття освіти в закладі вищої, фахової передвищої освіти наступні 5 років зараховується як підвищення кваліфікації відповідно до законодавства.

У разі викладання декількох навчальних предметів педагогічні працівники самостійно обирають послідовність підвищення кваліфікації за певними напрямками (предметами) у міжатестаційний період в межах загального обсягу підвищення кваліфікації, визначеного законодавством.

Порядком підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженим постановою КМУ від 21.08.2019 № 800, встановлено, що загальний обсяг підвищення кваліфікації для педагогів закладів загальної середньої ...освіти – не менше 150 год./5 кредитів ЄКТС на 5 років

Чергова та позачергова атестації

Чергова атестація обов'язково відбувається кожні 5 років, **позачергова – за ініціативою педагогічного працівника або керівника закладу освіти.**

Педагог може ініціювати позачергову атестацію за однією з таких умов:

- **має необхідний освітній рівень та стаж педагогічної роботи;**
- **визнаний переможцем, лауреатом фінальних етапів міжнародних, всеукраїнських, регіональних фахових конкурсів;**
- **здобув освітньо-науковий/освітньо-творчий, науковий ступінь;**
- **успішно пройшов сертифікацію.**

За ініціативою керівника закладу освіти – у разі, якщо є підстави, що свідчать про **зниження якості педагогічної діяльності педагога. Це визначають за результатами аналізу виконання ним посадових обов'язків, передбачених посадовою інструкцією.**

Педагогічні працівники, які мають педагогічне навантаження з кількох навчальних предметів, атестуються з того предмета, який викладають за спеціальністю, або за посадою відповідно до трудового договору.

Присвоєна кваліфікаційна категорія (педагогічне звання) поширюється **на все педагогічне навантаження.**

Необхідною умовою при цьому є **підвищення кваліфікації з навчальних предметів**, на які поширюється присвоєна (підтверджена) кваліфікаційна категорія, та які є освітнім компонентом освітньої програми закладу освіти.

Якщо в міжатестаційний період педагогічному працівникові надано години з навчальних предметів (інтегрованих курсів, дисциплін, безпосередньої роботи з дітьми), іншої педагогічної роботи, з яких він не проходив атестацію, то **присвоєна** за результатами попередньої атестації **кваліфікаційна категорія (педагогічне звання) поширюється на все педагогічне навантаження до наступної атестації.**

Міжтестастаційний період

Було

Час перебування педагогічного працівника в соціальних відпустках, навчання у закладах вищої освіти, а також період, на який переноситься атестація, до міжтестастаційного періоду не включаються

Стало

Час перебування педагогічного працівника в соціальних відпустках, **відпустках без збереження заробітної плати тривалістю понад 1 рік, на обліку в службі зайнятості, в інших випадках, коли переривається трудова діяльність, увільнення працівника від виконання обов'язків, у зв'язку з мобілізацією**, а також період, на який переноситься атестація, до міжтестастаційного періоду не зараховуються

Створення атестаційної комісії

Повноваження атестаційної комісії починаються з дня видання наказу (рішення) про її створення та діють до набуття повноважень атестаційною комісією, створеною відповідно до наказу (рішення) про її створення для проведення атестації в наступному навчальному році.

У разі потреби внесення до складу атестаційної комісії змін у зв'язку з тривалою відсутністю з об'єктивних причин її члена, неможливістю подальшого виконання повноважень через виникнення потенційного чи реального конфлікту інтересів, який неможливо врегулювати в установленій законодавством спосіб, тощо такі зміни вносять шляхом видання відповідного наказу (рішення) суб'єктом створення атестаційної комісії.

Головою атестаційної комісії, суб'єктом створення якої є орган державної влади, місцевого самоврядування, заклад освіти державної чи комунальної форми власності, є керівник (заступник керівника) суб'єкта її створення.

Порядок атестації за Положенням

Було

Протягом п'яти робочих днів з дня оприлюднення інформації педпрацівник, який атестується, може подати до атестаційної комісії документи, що, на його думку, свідчать про педагогічну майстерність та/або професійні досягнення

Стало

Протягом 10 робочих днів з дня оприлюднення інформації педпрацівник, який атестується, може подати до атестаційної комісії документи, що, на його думку, свідчать про педагогічну майстерність та/або професійні досягнення

Атестаційні комісії до 20 жовтня (раніше — до 10 жовтня) поточного року повинні:

- скласти та затвердити список педагогічних працівників, які підлягають черговій атестації в поточному навчальному році, строки проведення їх атестації та графік проведення засідань атестаційної комісії;
- визначити строк і адресу електронної пошти для подання педагогічними працівниками документів (у разі подання в електронній формі).

У разі надходження від педагогічного працівника заяви про перенесення строків чергової атестації, поданої в паперовій чи електронній формі, на електронну пошту чи засобами інформаційно-комунікаційних систем, особисто чи шляхом надсилання на поштову адресу, згідно з рішенням суб'єкта створення атестаційної комісії, атестаційна комісія приймає рішення про таке перенесення за наявності підстав, визначених цим Положенням, у строк, що **не перевищує 10 календарних днів із дня отримання заяви** й інформує про прийняте рішення педагогічного працівника.

Атестація осіб, які не мають педагогічної освіти і призначені на посади педагогічних працівників у заклади загальної середньої освіти, проводиться не раніше ніж через 1 рік після призначення.

Особи, які підписують протокол засідання атестаційної комісії, можуть у письмовій формі викласти **окрему думку** щодо її рішення, яку додають до протоколу. Окрема думка інших членів атестаційної комісії може бути висловлена усно та **обов'язково внесена до протоколу**.

Витяг з наказу про результати атестації **видають педагогу при звільненні чи переведенні** на роботу в інший заклад освіти. Цей витяг є документом, який підтверджує присвоєння (підтвердження) педагогу відповідної кваліфікаційної категорії, педагогічного звання.

Перший примірник атестаційного листа, за ініціативою педагогічного працівника, може бути виданий йому особисто під підпис, або надісланий поштовим відправленням з повідомленням про вручення, другий - додається до його особової справи.

Атестаційні листи та копії документів про підвищення кваліфікації педагогічного працівника зберігаються в особовій справі педагогічного працівника.

На підставі рішення атестаційної комісії у строк, що не перевищує 7 робочих днів із дня його прийняття, суб'єкт призначення педагогічного працівника (керівника закладу освіти чи його заступника) видає відповідний наказ і впродовж 3 робочих днів із дати його видання ознайомлює з ним педагогічного працівника під підпис.

Наказ за результатами атестації впродовж 3 робочих днів із дня його видання має бути поданий до бухгалтерії закладу освіти, де працює педагогічний працівник, чи до централізованої бухгалтерії, що здійснює бухгалтерський облік відповідного закладу, установи освіти, для нарахування зарплати та проведення відповідного перерахунку. Оплата праці з урахуванням результатів атестації проводиться з дати прийняття атестаційною комісією рішення за результатами атестації.

Атестація педагогів в умовах війни

У разі настання обставин, що не залежать від волі педагогічного працівника, який атестується, та які перешкоджають проходженню ним атестації, проведення атестації або окремих засідань атестаційної комісії слід **перенести** за рішенням відповідної атестаційної комісії до припинення таких обставин, **але не більше ніж на 1 рік**.

У такому випадку за педагогічним працівником зберігається раніше присвоєна кваліфікаційна категорія (педагогічне звання) до проходження ним атестації в порядку, визначеному Положенням.

За наявності обставин, які об'єктивно унеможливають проведення засідання комісії очно, голова атестаційної комісії може прийняти рішення про **проведення засідання в режимі відеоконференцзв'язку**.

Якщо педагогічний працівник, якого запросили на засідання атестаційної комісії, **не може бути присутнім на ньому очно**, то він може взяти участь у ньому в режимі відеоконференцзв'язку. У разі неявки педагогічного працівника, запрошеного в установленому порядку на засідання атестаційної комісії, атестаційна комісія, за наявності обставин, визначених пунктом 7 розділу III Положення, проводить засідання **за відсутності педагогічного працівника**.

Інтереси педагогічних працівників на засіданнях атестаційних комісій **можуть представляти їхні представники за письмовою довіреністю чи договором доручення, оформленими відповідно до вимог законодавства**. Особу такого представника має встановити секретар відповідної атестаційної комісії згідно з документом, що посвідчує цю особу.

Оскарження рішень атестаційних комісій

У разі незгоди педагогічного працівника з рішеннями атестаційних комісій I чи II рівнів він має право оскаржити такі рішення шляхом подання апеляції до відповідної атестаційної комісії вищого рівня впродовж 7 робочих днів із дати отримання педагогічним працівником атестаційного листа (особисто або на електронну адресу).

Апеляція подається шляхом направлення апеляційної заяви, оформленої згідно з додатком 4 до цього Положення. До заяви додаються документи (див. П.ІV. Положення).

Заява про проведення позачергової атестації

Голові атестаційної комісії

(найменування закладу освіти, установи,
відокремленого структурного підрозділу, органу
управління у сфері освіти)

(прізвище, ім'я, по батькові (за наявності)
педагогічного працівника, який атестується,
його посада, адреса електронної пошти, телефон)*

Прошу провести позачергову атестацію у 20__ році для присвоєння (підтвердження/зниження/позбавлення):

Кваліфікаційної категорії _____

Педагогічного звання _____

Педагогічного працівника** _____

(прізвище, ім'я, по батькові (за наявності))

Повідомляю такі дані:

Освіта _____

(відповідно до [частини першої статті 10 Закону України "Про освіту"](#))

Ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень) вищої освіти: _____

(молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр)

Освітньо-науковий, освітньо-творчий, науковий ступінь (у разі наявності) _____

Вчене звання (у разі наявності) _____

Найменування закладу освіти, який видав документ про освіту _____

Спеціальність, зазначена в дипломі _____

Кваліфікація, зазначена в дипломі (додатку до нього) _____

Стаж роботи на посадах педагогічних працівників _____

Підвищення кваліфікації _____

(найменування закладу (закладів), у якому (яких) педагогічний
працівник підвищував кваліфікацію, кількість кредитів ЄКТС)

Дата проходження та результати попередньої атестації _____

Посада, за якою атестується (яку займає) педагогічний працівник та місце роботи

Навчальний предмет (інтегрований курс, дисципліна тощо), який (які) викладає педагогічний працівник

Підстави для позачергової атестації _____

* У разі подання заяви керівником закладу освіти, вказуються дані керівника закладу освіти.

** Вказуються дані педагогічного працівника, атестація якого має бути проведена за ініціативи керівника закладу освіти.